

mgr Kamila Mazurkiewicza
Instytut Ekonomii i Finansów
UMCS w Lublinie

Lublin, 12.06.2023 r.

Nierówność wynagrodzeń w warunkach zróżnicowanego poziomu zaawansowania technologicznego przedsiębiorstw produkcyjnych

Praca doktorska
napisana w Instytucie Ekonomii i Finansów
pod kierunkiem dr hab. Elżbiety Bukalskiej, prof. UMCS
i promotora pomocniczego dr hab. Anny Wawryszuk-Misztal

S T R E S Z C Z E N I E

Niniejszą pracę doktorską poświęcono kwestiom nierówności wynagrodzeń. Zagadnienie to zostało po części przebadane w naukach społecznych. Przyjęto, że występowanie tej relacji ekonomicznej nie jest neutralne w odniesieniu do gospodarki i społeczeństwa. Nierówność wynagrodzeń uzależniona jest między innymi od: sposobu kształtowania wynagrodzeń w poszczególnych grupach pracowniczych, posiadanego przez jednostkę kapitału ludzkiego, zmian zachodzących na poziomie przedsiębiorstw i całej gospodarki. Elementem łączącym wymienione tu determinanty jest technologia. Kapitał ludzki jest wykorzystywany do opracowania i obsługi technologii, natomiast jej zastosowanie umożliwi ewolucję procesów zarówno w skali mikro-, jak i makroekonomicznej. Dotychczasowe badania nad determinantami nierówności wynagrodzeń wskazują, że technologia – a przede wszystkim jej zmiana – jest związana z czynnikami wpływającym na nierówność wynagrodzeń. Trudno jednak odnaleźć badania, które wskazywałyby na to, jak poziom technologii - a nie jej ewolucja – wpływa na nierówność wynagrodzeń. Uwidacznia się tu luka badawcza, którą niniejsza dysertacja próbuje wypełnić. W tym celu zbadano nierówności wynagrodzeń w przedsiębiorstwach produkcyjnych, gdyż to ten sektor gospodarki najbardziej absorbuje technologię.

Główny problem badawczy sformułowano następująco: Czy poziom zaawansowania technologicznego przedsiębiorstw produkcyjnych oddziałuje na nierówność wynagrodzeń?

Główny cel badawczy polegał na określeniu wpływu zaawansowania technologicznego przedsiębiorstw produkcyjnych na nierówność wynagrodzeń i ocenie tego wpływu. Aby osiągnąć cel, sformułowano główną hipotezę badawczą, która zakładała, że nierówność wynagrodzeń w przedsiębiorstwach wysoko zaawansowanych technologicznie jest niższa niż w przedsiębiorstwach nisko zaawansowanych technologicznie. Sformułowano też siedem problemów, siedem celów i siedem hipotez szczegółowych.

Zbadano przeciętne wynagrodzenie pracowników przedsiębiorstw oraz wynagrodzenie prezesów zarządu tychże przedsiębiorstw. Dane pozyskano ze sprawozdań publikowanych przez przedsiębiorstwa. Podmiotami badanymi były spółki akcyjne notowane na GPW w Warszawie, zajmujące się głównie (według PKD) produkcją. Spółki zostały pogrupowane według poziomu ich zaawansowania technologicznego, zgodnego z klasyfikacją GUS. Wyodrębniono cztery grupy przedsiębiorstw: 1) wysokiej technologii, 2) średnio-wysokiej technologii, 3) średnio-niskiej technologii, 4) niskiej technologii. Badanie obejmowało okres 2016–2021.

Przeprowadzone badania częściowo potwierdziły postawioną główną hipotezę badawczą. W części potwierdzonej zdiagnozowano, że koszty wynagrodzeń stanowią największe obciążenie przychodów z podstawowej działalności operacyjnej w grupie przedsiębiorstw wysokich technologii. W tej grupie również nierówność wynagrodzeń wśród prezesów zarządu i pomiędzy wynagrodzeniem prezesa zarządu a przeciętnym wynagrodzeniem pracownika była najmniejsza. W części niepotwierdzonej zdiagnozowano, że: nierówność przeciętnych wynagrodzeń pracowników nie była najniższa w grupie przedsiębiorstw wysokiej technologii oraz że wynagrodzenie prezesa zarządu, pracowników oraz nierówność wynagrodzeń prezes-pracownik nie była najsilniej związana z sytuacją finansową w grupie przedsiębiorstw niskiej technologii.

Praca składa się z pięciu rozdziałów i ma charakter teoretyczno-empiryczny. W rozdziałach I, II i III przeprowadzono krytyczny przegląd literatury przedmiotu, skupiając się na kwestiach związanych z nierównościami, wynagrodzeniami i zaawansowaniem technologicznym przedsiębiorstw produkcyjnych. W rozdziałach IV i V przedstawiono koncepcję i organizację badań, a także zaprezentowano ich wyniki.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Juszkiewicz Kamil', is located at the bottom right of the page.